

MAANÕUKOGU

Protokoll nr. 38.

Koosolek 1. septembril 1917 kubermangu lossi Valges saalis, Tallinnas, Toompeal.

Koosolekut juhatab A. Vallner.

Protokoll kirjutab H. Kask.

Koosolekust võtavad osa 28 nõunikku: Jul. Seljamaa, Juh. Januson, T. Kuusik, P. Johanson, Victor Neggo, H. Pöhl, Hans Roos, K. Ast, H. Kask, Ar. Vallner, Masik, Jaakson, A. Kohver, J. Vilms, J. Raamot, A. Veiler, K. Saral, J. Temant, A. Leetsmann, J. Kuk, H. Riberg, H. Reiman, K. Päts, H. Kruus, N. Köstner, J. Reintam, J. Kärner, J. M. Ainson.

Päevakord:

1. Juhatuskiri kolmandal lugemisel.
2. Maavalitsuse volitus.
3. Nõukogude võimkond teisel lugemisel.
4. Maavalitsuse kava tööjaotuse kohta.
5. Tallinna vabrikute evakueerimine.
6. Arupärimine hariduse osakonna juhatajale Votikvere ministeeriumi kooliõp. lahtilaskmise asjus.
7. Toitluskomiteede tegevuse arvustus.
8. Telegramm hariduse ministeeriumile Eesti õpekeele asjus.
9. Teadaandmised.

1. Juhatuskiri vaenlase pealetuleku puhul.

Juhatuskirja vaenlase pealetuleku puhul kannab ette kolmandal lugemisel nõunik Seljamaa. (*Vaata prot. nr. 37, lisa nr. 1*).

Juhatuskiri võetakse ilma parandusteta koosoleku poolt ühel häälel vastu.

2. Maavalitsuse volituskirja projekt.

Nõunik Masik kannab ette volituskirja projekti, mida Maavalitsusele Maanõukogu poolt välja anda tuleks raha vastuvõtmise ja mitmesuguste teiste operatsioonide tarbeks.

Jaakson soovitab, et see volitusakt enne juriidilisesse komisjoni antaks. Temant juhib tähelepanemist selle peale, et selle volituse väljaandmisega kiire on ja sellepärast tarvilik on juba täna seda vastu võtta.

Hääletamisel võetakse volitus ühel häälel ajutiselt vastu kuni järgmise läbi-

vaatamiseni tarbe korral (*Vaata lisa nr. 1*).

Tehtakse otsuseks selle volitusele, mis Maavalitsuse liikmetele rüütelkonna asutuste ülevõtmiseks välja anti, juurde lisada, et Maavalitsusel ka luba on oma volitusi edasi anda.

3. Nõukogude võimkonna projekt.

Nõukogude võimkonna projekti teisel lugemisel kannab ette nõun. Seljamaa. Võeti vastu täiendus § 2 juurde: Kaubandus, mereasjandus, maamõõtmine.

Päts teeb § 15 juurde sooviavaldusena ettepaneku: Maksude ja koormatuste kohta tuleks juhtnöörid välja anda, kus Maa-, maakonna ja vallanõukogude vahelkord maksude määramise asjus kindlaks määratud oleks.

Võeti vastu § 15 ilma Pätsi poolt täiendusega, otsustades seda täiendust edaspidi arutusele võtta.

Reintam teeb lõpus ettepaneku pealkirjad — nõukogud — muuta: omavalitsus.

Päts seletab selle vastu, et omavalitsuse alla käivad nõukogud ja valitsus, kuna käesolevas projektis just nõukogudest jutt on.

Lõpulikul hääletamisel võetakse projekt teisel lugemisel ühel häälel vastu.

Seljamaa teeb ettepaneku: teise lugemise järele vastuvõetud projekti maksma panna, seni kui härra Pätsi poolt ette pandud täiendus ka kahel lugemisel vastu võetud on, et siis korraga kogu projekti kolmandal lugemisel lõpulikult vastu võtta. (*Vaata lisa nr. 2*).

Ettepanek võeti vastu ühel häälel.

4. Tervitused.

Enne järgmise päevakorra punkti juurde edasiminekut loeb juhataja tervitustelegrammid ette Musta-mere kaldal ja Kaukaasias asuvate Eesti kolonistide kongressi (St. nr. 164) ja Nõmme elanikkude kogu (St. nr. 176) poolt ja tervituskirja Keskvõõnema asunduste kongressi poolt (St. kiri nr. 172) (St. nr. nr. 164, 176 ja 172, siin juures lisad nr. 5, 6, 7).

5. Valimised.

St. telegrammi nr. 167 põhjal valitakse Kiievi kongressile: Tõ-

nisson, Piip, Kärner, Ast, Strandmann.

St. kirja nr. 192 põhjal valitakse Tallinna sõjatööstuse komiteesse härra Roos ja asemeikuks härra Kuusik.

6. Setumaa Eestimaa külge liitumise küsimus.

St.kiri nr. 183 — Setumaa Eestimaa külge liitumise asjus — antakse juriidilisesse komisjonisse sellekohase projekti väljatöötamiseks.

7. Maavalitsuse töökava.

a) Juhataja loeb ette Eestimaa loomarstide ettepaneku veterinäär toimekonda iseseisvaks osakonnaks teha. Ettepanek läbirääkimise alla ei võeta. (*Vaata lisa nr. 3*).

b) Maavalitsuse kava tööjaotuse asjus võetakse vastu järgmised ettepanekud: 1) Rahaasjanduse osakond, 2) Tehnika osakond ja 3) Tööstuse-kaubanduse ja mereasjanduse osakond asutatakse senisele viiele osakonnale lisaks juurde. Veterinäär osakond otsustatakse põllumajanduse osakonna alla panna toimekonnana. (*Vaata lisa nr. 4*).

8. Tallinna vabrikute evakueerimise küsimus.

Tallinna vabrikute evakueerimise asjus annab seletust nõun. Masik ja teeb ettepaneku komisjoni valida, kes evakueerimise asjus kava välja töötaks, seda soovi silmas pidades, et vabrikud võimalikult evakueerimata jäetaks, ehk kui evakueeritakse, siis vähemalt ajutiselt ja teiseks, tähelepanekut pööraks abiandmise peale nendele töölistele, kes siia jäävad.

Valitakse 3-liikmelisesse komisjoni: Masik, Birk ja Kukk.

9. Arupärimine Võtikvere ministeeriumikooli õpetaja lahtilaskmise asjas.

Nõun. Leetsmann pärib aru hariduse osakonna juhatajalt Võtikvere ministeeriumikooli õpetaja lahtilaskmise asjus, „Päevalehes“ ilmunud teate põhjal. —

Härra Pöld vastab, et temale arusamata on, miks see arupärimine just hariduse osakonna juhataja poole pööratud on, sest osakonna juhatajal ei ole mitte õigust ise asja sisse segada, kui tema poole mitte apelleeritud ei ole, sest juriidiliselt ei kuulu ministeeriumi kool, mis pealegi veel endisel Liivimaal on, praegu mitte Eestimaa hariduse-osakonna alla.

Juhataja A. Vallner avaldab soovi, et hariduseosakonna juhataja ringkirja väl-

ja saadaks, et maal kooliõpetajaid nende poliitiliste vaadete pärast mitte taga ei kiusataks.

Nõun. Kuusik teatab, et seesugune ettekirjutus juba olemas on, tarvis seda neile ainult meelde tuletada.

Arupärija jääb seletusega rahule ja avaldab soovi, et hariduse osakonna juhataja sellekohast materjali koguks ja peale seda tarvilise ringkirja välja saadaks.

Minnakse järgmise päevakorra punkti juurde üle.

10. Kvoorumiküsimus.

Nõun. Kohver juhib tähelepanekut selle peale, et kvoorumi koos ei ole.

11. Emakeele algkoolides maksmapanemise küsimus.

Päevakorra punkt 8 kohta teatab härra Raamot, et Peterburi maavalitsuse poolt eila juba sellekohane telegramm saadetud on, selles mõttes, et viibimata emakeele algkoolides maksma pandud saaks. Sel põhjal langeb see punkt päevakorrast ära.

12. Soldatite naiste eest hoolekandmise küsimus.

Nõunik Masik annab seletust kavatsuse üle hoolekandmises soldatite naiste eest, mis asjus neil päevil sellekohaste asutuste poolt (Linnade-Liit, Must-Sinine Rist jne.) koosolek toime pandud sai, kus eelkava, mis töö ja hoolekandmise osakonna poolt välja töötatud on, arutusel oli. Selle kavatsuse järele tuleks järkjärgult kõigi nende asutuste tegevus hoolekandmise alal Maanõukogu kätte koondata.

Härra Raamot toetab seda kava ja avaldab täielikku nõusolemist.

13. Sessiooni lõpetamine ja järgmise sessiooni aja kindlaksmääramine.

Otsustatakse käesolevat sessiooni tänase päevaga lõpetada.

Järgmise sessiooni algus määratakse 25. sept. peale s. a. k. 4 p. l.

Jäetakse juhatusel volitus erakorralisel tarvidusel nõukogu ka ennemini kokku kutsuda.

Valitakse viimase protokollki kinnitamiseks härrad Veiler ja Pöhl.

Koosolek lõpetatakse kell 8 õhtul.

H. Kask (*allkiri*).

H. Pöhl (*allkiri*).

A. Veiler (*allkiri*).

Ar. Vallner (*allkiri*).

LISAD.

LISA nr. 1.

На основаніи § 4 Правиль 22 Іюня 1917 г. о введѣніи въ дѣйствіе Постановленія Временнаго Правительства отъ 30 Марта 17 г. о временномъ устройствѣ административнаго управленія и мѣстнаго самоуправленія Эстляндской губерніи (Собр. Узак. и расп. Прав. ст. 1917 г.) Временный Эстляндскій Губернскій Земскій Совѣтъ постановилъ:

1) На Временное Эстляндское Губернское Земское Управление возлагается:

А. Непосредственное завѣдываніе дѣлами хозяйства и управленія Временнаго Эстляндскаго Губернскаго Земскаго Совѣта по правиламъ Постановленій Временнаго Правительства отъ 30 Марта и 22 Іюня 1917 г. подлежащихъ уставовъ и узаконеній и согласно указаніямъ Совѣта.

Б. Непосредственное завѣдываніе и управленіе капиталами, имуществами, доходами, запасами и кредитами, относящимися къ дѣламъ, подчиняемымъ Временному Земскому Совѣту въ силу статей 16 и 17 вышеназванныхъ Правиль о введеніи въ дѣйствіи, а равно и заведеніями и предпріятіями, содержимыми упраздняемыми учрежденіями (ст. 15 Правиль).

2) Назначеніе лицъ въ составъ присутствій, комитетовъ, комиссій и иныхъ учрежденій, взамѣнъ тѣхъ лицъ, должности коихъ согласно статьѣ 15 названныхъ правилъ упраздняются, за изъятіемъ тѣхъ случаевъ, когда эти должности замѣщаются по выбору самимъ Совѣтомъ.

В. Непосредственное завѣдываніе и управленіе дѣлами, изъемлемыми на основаніи статьи 25 изъ вѣдѣнія дворянскихъ ландтаговъ, комитета, ландратскихъ коллегій, съ ихъ архивами, а равно и относящимися къ упомянутымъ дѣламъ имуществами, капиталами, доходами, запасами и кредитами, въ томъ числѣ и суммами дорожныхъ капиталовъ, числяющимися на ихъ счетахъ, и содержимыми за счетъ земскихъ суммъ предпріятіями и благотворительными, лечебными, учебными и иными заведеніями.

С. Полученіе всякаго рода корреспонденцій денежныхъ и иныхъ посылокъ адресованныхъ Временному Эстляндскому Губернскому Совѣту или Временному Эстляндскому Губернскому Земскому Управленію.

3) Временное Эстляндское Губернское Земское Управленіе ведетъ, непосредственно или въ лицѣ своихъ отдѣловъ, текущія дѣла по земскому хозяйству, изыскиваетъ мѣры къ его улучшенію, собираетъ нужныя для Земскаго Совѣта свѣдѣнія и исполняетъ его опредѣленія, составляетъ проекты Земскихъ смѣтъ и раскладокъ и производитъ оцѣнки недвижимостей, наблюдаетъ за поступленіемъ земскихъ доходовъ, расходуетъ земскіе сборы, ведетъ подъ наблюденіемъ Совѣта иски по имущественнымъ дѣламъ его, опредѣляетъ правила и сроки отчетности подчиненныхъ имъ служащихъ лицъ и учреждений, ревизуетъ эту отчетность и представляетъ очереднымъ собраніямъ Совѣта отчеты о своей дѣятельности, о денежныхъ оборотахъ и о состояніи подвѣдомственныхъ ему учреждений, заведеній и имуществъ.

4) Въ предѣлахъ своихъ вышеперечисленныхъ правъ и компетенцій, Управленіе имѣетъ право выдавать отдѣльнымъ лицамъ и учрежденіямъ довѣренности съ правомъ дальнѣйшаго передовѣрія.

Примѣчаніе: Составленные Управленіями отчеты и доклады печатаются для разсылки членамъ Земскаго Совѣта до открытія засѣданія.

LISA nr. 2.

Maa omavalitsuskondade võimkond (kompetents).

I. Üleüldised määrused.

§ 1. Kõik Maa õiguste, kasude ja asutuste valda, samuti Maa heakäekäiku ja valitsemisse kuuluvad asjad (Ajut. Val. Määr. 30. märts. 1917. a. III j. § 5 ja Balti erasead. II k. §§ 83 ja 227) on Maa-nõukogu otsustada.

§ 2. Üksikasjaliselt kuulub omavalitsuskondade võimkonda:

1) tarvilised valimised; 2) keskvalitsuse, kohalikkude omavalitsuskondade, Maaomavalitsuse ja nende liikmete, samuti eraisikute ja asutuste ettepanekute läbivaatamine; 3) eraisikute ja asutuste poolt saadetud palvete läbivaatamine; 4) Maa asjade juhtimine nende võimkondade järele, nagu: a) kohalikkude maksude ja koormatuste korraldamine; b) maaomavalitsuse kapitalide ja varanduste valitsemine; c) kohalikkude maa- ja veeteede korraldamine; d) Maa posti ja telefoni sisseseadmine ja ülevalpidamine; e) vastastikkuse kinnituse korraldamine ja tulekahjude vastu võitlemine; f) tervishoiu, arstiabi ja hoolekande ning loomade tervishoiu ja arstiabi korralduse loomine,

nende ja ületõlde rahva tervise ja hea-
käekäigu eest hoolitsemine; g) kooli ja
väljaspool kooli hariduse eest hoolekand-
mine ja selle juhtimine; h) rahva majan-
dusliku seisukorra tõstmine, maakorral-
duse, põlluparanduse, maamöödu, tööstuse,
kaubanduse, mere-, metsa-, jahi- ja kala-
asjanduse juhtimine, mitmesuguste muude
tarvilikkude ettevõtete toimepanemine;
i) kogukondlikkude krediitasutuste loo-
mine, ühistegevuse edendamine jne.; k)
õigustealdisel abi andmine rahvale; l) töö-
kaitse, ühiskondlikkude tööde, asutuste,
öömajade, tööborside ja vahetalituse kon-
torite avamine ja ülevalpidamine; m) ar-
vustiku tööde tegemine; n) kodanlise jul-
geoleku ja isikukaitse eest hoolekandmine
ja miilitsa juhtimine; ja 5) üleüldse kõik
need asjad, mis otse mitte keskvalitsuse,
tema asutuste või teiste kohalikkude oma-
valitsuskondade võimkonda ei ole arvatud.

§ 3. Maakonna- ja vallanõukogude
otsustamise alla käib see, mis ainult üht
maakonda või valda puutub ja mis mitte
Maanõukogu või keskvalitsuse ja tema
asutuste hooleks ei ole antud.

§ 4. Iga omavalitsuskond otsustab
oma võimkonda kuuluvad küsimused ise-
seisvalt, üleüldiseid riigi ja kohalikka sea-
dusi ning määrusi tähele pannes.

§ 5. Omavalitsuskondadel on õigus
endi vahel eriliitusid luua mitmesuguste
ülesannete täitmiseks.

II. Maanõukogu.

§ 6. Maanõukogu on kõrgem Maa
määrav ja juhtiv asutus, mis kogu Maa
asjus määrusi ja juhatuskirju võib välja
anda. Tema määrab ja muudab omavalit-
suskondade võimkonna, samuti nende
täidesaatvate asutuste seade ja tegevus-
piiri ja annab neile tarvilisi juhtnööre
välja.

§ 7. Maanõukogu alla käivad kõik
omavalitsuskondade võimkonna asjad, kui
nad kogu Maasse või mitmesse maakonda
puutuvad (Aj. Valitsuse Määr. 30. märts.
1917. a. III j. § 5).

§ 8. Eraldi käivad ainult Maanõu-
kogu alla küsimused, mis tema kätte an-
tud Aj. Val. 30. märtsi 1917. a. määruste
ja 22. juuni 1917. a. Maksmapanemise-
seaduse põhjal.

§ 9. Maanõukogu võimkonda käib
keskvalitsusele ettepanekuid teha olevate
seaduste muutmiseks ja uute seaduste väl-
jaandmiseks.

§ 10. Maanõukogu määrab kandidate
valitsuse kohalikuile juhtivaile kohtile ja
paneab neid keskvalitsusele kinnitamiseks
ette.

§ 11. Maanõukogu töötab uue Maa
valitsemise ja omavalitsuse eelnõu välja,
seda määratud korras kinnitamisele saa-
tes.

§ 12. Maanõukogu on Maa kõrgem
asutus, mille poole kohalikud omavalitsus-
konnad Maa asjus pööravad ja mis neile
ettepanekutele seaduslikus korras lahen-
dust nõutab.

Maanomavalitsuskonnad teatavad Maa-
nõukogule kõigest oma ettepanekuist kesk-
valitsusele.

§ 13. Maanõukogu määrab isikute
omavalitsuskondade teenistusse võtmise
lähema korra, teenistuslikud õigused, olu-
korra kindlustamise haiguse ja vanaduse
puhul ning kindlustab teenija surma kor-
ral tema perekonna seisukorra, mitmesu-
guseid ülemaalisi haiguse-, paiuki- ja
surma-kassasid luues ja nende tegevuse
kava ja korda kinnitades.

III. Maakonnannõukogu.

§ 14. Maakonnannõukogu on kõigi
nende asjade juhtija, mis kogu maakonna
kohta käivad ja mille üle seaduse või Maa-
nõukogu poolt teisiti ei ole otsustatud
(Ajut. Val. Määr. 30. märts. 1917. a.
III j. § 9).

§ 15. Maakonnannõukogu võimkonda
käivad asjad, nagu: 1) Maanõukogu juht-
nööride järele maakonna piirides maksude
ja koormatuste määramine ja võtmine; 2)
oma juhatare ja teiste ametmeeste ja ase-
mikkude valimine, nendele palga või tasu
määramine, nende tegevuse järele valva-
mine ja vastutuselevõtmine; 3) eelarvete
läbivaatamine; 4) maakonnannõukogu pä-
ralt olevate kapitalide ja varanduste üle
otsustamine ja valitsemine, ning tema
käs olevate arstiabi, õpe-, hoolekande- ja
teiste asutuste juhtimine; 5) liikumata
varanduste omandamine ja võõrandamine;
6) erikapitalide asutamine; 7) laenu-
te tegemine ja Maanõukogu kapitalidest lü-
hikese aja krediidi tarvitamine; 8) maa-
konnas olevate teede ja sadamate korral-
damine ning valitsemine ja liikumise-
vahendite ning -asutuste tarvitamise eest
tasu määramine; 9) oma võimupiirides
sunduslikkude määruste väljaandmine;
10) miilitsa korraldamine ja juhtimine;
11) Maanõukogu ja Maavalitsuse ning
valitsuse-asutuste sellekohaste otsuste täit-
mine; 12) Maanõukogule ja valitsusele
ettepanekute tegemine, ja 13) kõik muud
asjad, mis Ajut. Val. 30. märtsi 1917. a.
Määrustes ja 22. juuni 1917. a. Maksma-
panemise-seaduses üles loetud ja Maanõu-
kogu poolt selleks on arvatud.

IV. Vallanõukogu.

§ 16. Vallanõukogu võimkonda käi-
vad kõik need omavalitsuse kompetentsi
käivad asjad, mis seaduse ja Maanõukogu
poolt teiste omavalitsuskondade võimkon-
da ei ole antud.

Selguse puudusel, vaieluste puhul oma-
valitsuskondade vahel otsustab Maanõu-

kogu, kelle võimkonda sarnane küsimus käib.

Märkus: Maanõukogu ei või otsust teha selles asjas ainult teatud konkreetse juhtumise üle, vaid tema otsus peab üleüldiselt teatud asjade liigi kohta käima kogu Maal ehk maakonnas.

§ 17. Eraldi käivad vallanõukogu alla kõik asjad, mis valla kohalikku majapidamisse ja valitsemisse puutuvad (Balti Vallaseadus, § 10 — Sead. Kog. II k. 1906. a. väljaanne § 18 lisa), — üksikasjaliselt nende seas:

I. valla majanduslike ja ühiskondlike asjade otsustamine:

a) seltskondliku korra ja julgeoleku eest hoolekandmine ja vallamiilits;

b) ühiskondlik heakorraldus, tulekahjude vastu võitlemine, elumajade süsteemi täiendamine, ühiskondlike ettevõtete toimepanemine;

c) kohaliku põllutöö, kaubanduse ja tööstuse toetamine; soode kuivatamine ja ühiste maaparanduse-tööde ettevõtmine; masinate, põllutööriistade, kunstsõnniku jne. ladude asutamine ja ülevalpidamine; näitlike töökodade ja katsepõldude avamine; kohalike saaduste näituste korraldamine; põllutöö ja metsaasjanduse kaitsmine kahjulike mõjude ja hävitamise vastu; loomade tõu-paranduse eest hoolitsemine jne.;

d) arstiabi, tervishoiu ja loomaarstiabi korraldamine, kokkukõlas maakonnavalitsuse korraldustega;

e) ühistegeliste ettevõtete edendamine, ühiskondlike laenuasutuste loomine;

f) töö-olude üle valvamine, tööbörsede ja lepituskodade asutamine, sellekohaste seaduste ja määruste järele;

g) õigusteadlise abi andmine jne. (Balti Vallaseadus § 10 p. I).

2. Valla ettevõtete ja kapitalide valitsemine:

a) rahvahariduse eest hoolekandmine, koolide ja muude haridusasutuste avamine ja ülevalpidamine; väljaspool kooli hariduse toetamine, raamatute ja muude kirjandustoodete müümine, raamatukogude, lugemistubade avamine jne.;

b) valla vaestemajade ja hoolekand-asutuste, öömajade jne. asutamine ja ülevalpidamine;

c) valla haigemajade avamine ja ülevalpidamine;

d) valla kapitalide ja muude varanduste valitsemine, sellekohaseid seadusi ja määrusi silmas pidades (Balti Vallasead. § 10 p. 3).

3. Valla piirides valla-, maa- ja kroonmaksude ja koormatuste korraldamine:

a) vallamaksude jaotamine seaduse ja Maanõukogu määruste järele;

b) kohalike teede korraldamine sellekohaste Maanõukogu määruste järele;

c) kroonu- ja maamaksude ning koormatuste sissenõudmise vahetalitus (B. Vallaseadus § 10. p. 6) jne.

§ 18. Vallanõukogu otsused saadetakse vallavalitsuse poolt ära kirjutades nädala jooksul kohaliku maakonna administratiivse võimu esitajale, kellel õigus on nende kohta vallavalitsuselt tarvilikke teateid ja seletusi nõuda.

§ 19. Vallanõukogu otsused, mis eelmises § 18 nimetatud, astuvad seaduslikku jõusse, kui administratiivse võimu esitaja kahe nädala jooksul teadaandmise päevast arvates nende kui seadusevastaste määruste vastu protesti ei tõsta.

§ 20. Häda-kordadel on vallavalitsusel õigus oma vastutusel vallanõukogu otsusi täide saata kahenädalalist tähtaega ootamata.

V. Omavalitsuskondade täidesaatvad organid.

§ 21. Maa omavalitsuse täidesaatvad organid töötavad sellekohaste nõukogude otsuste ja nende poolt antud juhatuskirjade järele.

§ 22. Maavalitsus seisab koos osakondade juhatajatest, kellest üks Maanõukogu poolt Maavalitsuse esimeheks ja teine esimehe abiks valitakse.

Märkus: Maavalitsuse valimise ja kokkuseadmise kord on Maanõukogu poolt eraldi määratud.

§ 23. Nõukogu ja Valitsuse vahekorraldab Maanõukogu, kus juures nõukogu käes üleüldine juhatus, täidesaatvatele organitele juhtnõuandmine ja nende täitmise järele valvamine ning üksikute küsimuste arutamine on, kuna valitsus nõukogu otsusi täide saadab ja ligemalt korraldab.

§ 24. Maa omavalitsuskondade teenistusse võtmine ja ametist vabastamine on valitsuste ja nende üksikute liikmete käes, omavalitsuskondade juhtnõuandmise järele.

Valitsuse liikmed kannavad ka ametnikkude tegevuse otstarbekohasuse eest täit vastutust.

VI. Eelarved.

§ 25. Nõukogud ja valitsused töötavad kindlate eelarvete põhjal, mis Maanõukogu poolt väljaantavate erimääruste järele kokku seatakse.

§ 26. Käesolevatele määrustele annab Maanõukogu täiendavad lisamäärused välja.

LISA nr. 3.

Eestimaa maapäevale.

Ühendatud Eestimaa ametis olevad loomaarstid tulid omal koosolekul 1. septembril 1917. a. Eestimaa tuleviku loomaarstlise korralduse üle läbirääkides järgmisele otsusele:

Silmas pidades: 1) praegust Eestimaa

maavalitsuse korraldust, 2) ajaloolist veterinar-ala arenemist Venemaal ja mujal Euroopas, 3) otstarbekohasust veterinar-asjandust niisugusesse seisukorda seadmiseks, et ta maavalitsuse juures ühtemoodi tervishoiu, kui ka põllumajanduse osakondadega ühendusesse võiks astuda, peame meie tingimata tarviliseks, et loomaarst-line osakond, kui niisugune, maavalitsuse juures täiesti iseseisev oleks.

Tallinna tapamaja direktor, loomaarst (allkiri).

Märjamaa jaoskonna loomaarst (allkiri).

Haapsalu kreisi ja linna loomaarst (allkiri).

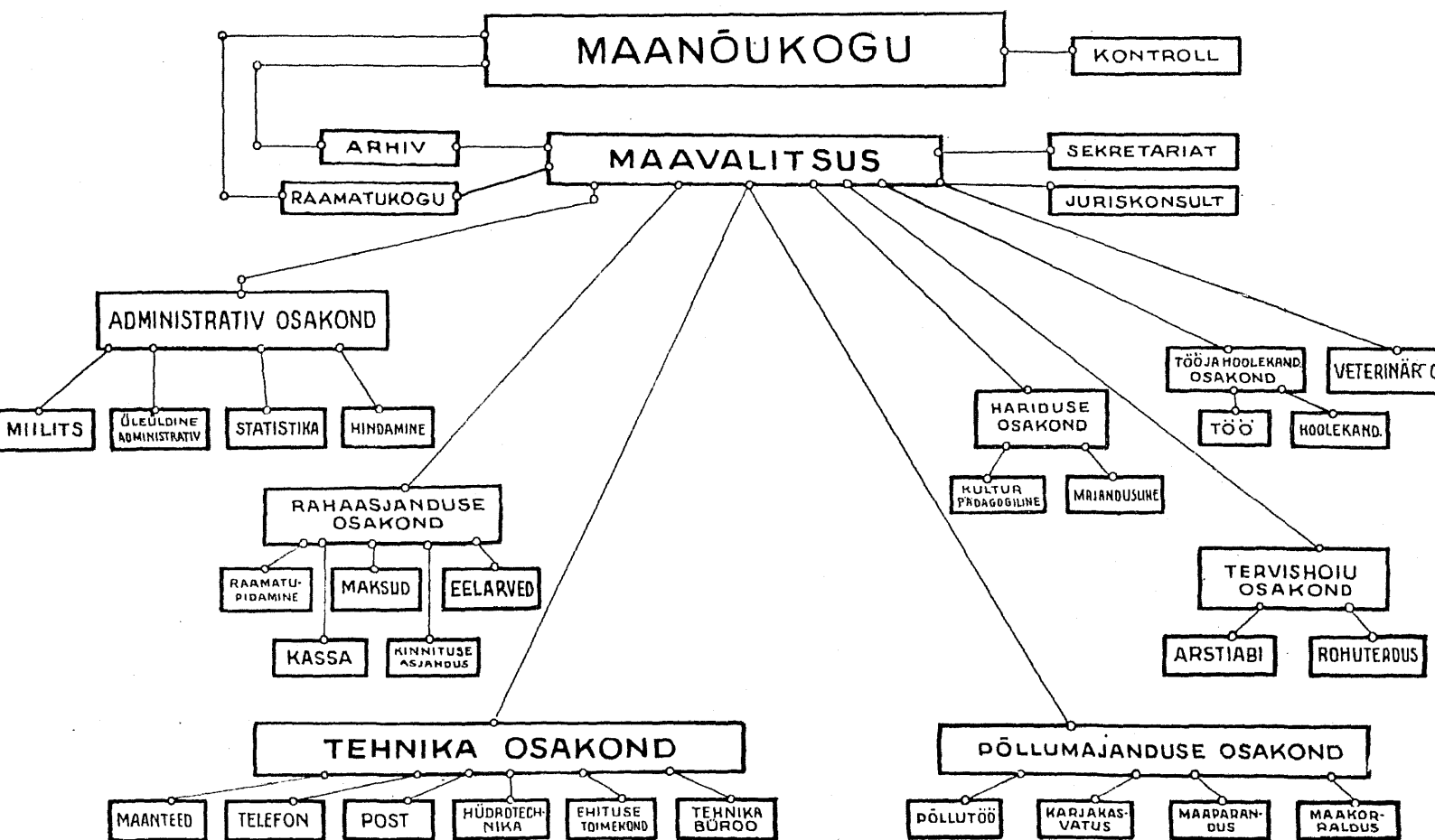
Paide kreisi ja linna loomaarst (allkiri).

Tartu maakonna loomaarst ja tapamaja juhataja (allkiri).

Saaremaa maakonna loomaarst (allkiri).

Tallinna maakonna ja linna loomaarst (allkiri).

EESTI AJUTISE MAAVALITSUSE KAVA.



LISA nr. 5.

Губернский Совет

Ревель.

Съезд эстонских колонистов Черноморского побережья и Закавказья приветствует представителей этской земли, желая им успеха в борьбе за федеративную республику, где наша родина должна составлять полноправную в своих внутренних делах единицу, права которой определяются этским учредительным собранием. Председатель Рубер.

LISA nr. 6.

Eestimaa maapäeva esimehele.

Tallinn.

Oma avamise koosistumise puhul tervitame maapäeva, kui seaduseandlist kogu, ja loodame oma lähema ülesande täideviimiseks tema kaasabi.

Nõmme elanikkude kogu.

LISA nr. 7.

Eesti Maapäevale

Tallinnas.

Keskvenemaa Asunduste Kongress, mis

12.—13. Augustil 1917. a. Moskvas ärapeetud sai, tervitab ühelmeelil Eesti Maapäeva, kui esimest natsionalset demokratlist valitsuse üksust Eestis, ning avaldab oma lõpmata suurt rõõmu selle üle, et meie rahvas, peale mitmesaja aastast orjust võõra rahva ikke all, uuesti võimaluse on saanud iseseisvalt oma elu rajada ja enese käekäigu eest hoolt kanda ja loodab kõikumata, et esimene Eesti Maapäev ka eesti asunikka, kes karmi saatuse poolt kalli kodumaa pinnalt väljaheidetud, mitte äraunustama ei saa.

Kongressi nimel:

Kongressi juhataja abi

J. Kivisild (allkiri).

Kongressi sekretär

K. Meri (allkiri).

Märkus tervitusavalduse hiljaksjäämise kohta:

Kongress otsustas tervitusavaldust telegrammi teel saata, et aga sellekohane määrus saatmist takistas, oli Kongress sunnitud seda kirjalikult avaldama.

Kongressi sekretär

K. Meri (allkiri).